

พหุติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

นายชูเกียรติ แฉวงค์ดา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-734-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E14049192

CONFLICTS-SOLVING BEHAVIORS OF ADMINISTRATORS
AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS
AND TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Mr. Chukiat Theawpattha

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-734-2

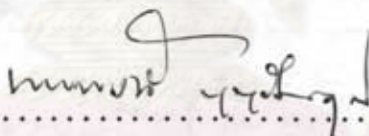

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของ
ผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 11
โดย นายชูเกียรติ แฉวงบัวตอง
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์

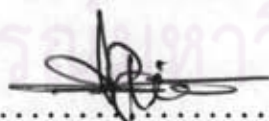
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำปริญญาโทฉบับนี้เป็นเล่ม
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชรไวย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชูเกียรติ แก้วปัดดา : พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 (CONFLICTS-SOLVING BEHAVIORS OF ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN) อ.ที่ปรึกษา : รศ.เอกชัย กิสุพันธ์, 128 หน้า.
ISBN 974-583-734-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ตามกรอบทฤษฎีแนวคิดของ Johnson & Johnson (1987) โดยแบ่งพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้ง ออกเป็น 5 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมการถอนตัว พฤติกรรมการใช้อำนาจ พฤติกรรมสัมพันธ์ภาพ พฤติกรรมการประนีประนอม และพฤติกรรมการเผชิญหน้า กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 597 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนและครูอาจารย์ จาก 48 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 504 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.42

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ได้แสดงออกถึงพฤติกรรมสัมพันธ์ภาพเป็นลำดับแรก โดยแสดงออกถึงพฤติกรรมการเผชิญหน้า พฤติกรรมการประนีประนอม พฤติกรรมการถอนตัว และพฤติกรรมการใช้อำนาจ เรียงลำดับจากมากมาหาน้อย
2. พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ ที่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พฤติกรรมการเผชิญหน้า พฤติกรรมใช้อำนาจ และพฤติกรรมสัมพันธ์ภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

chula,

C 541534: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: CONFLICTS-SOLVING BEHAVIORS/ ADMINISTRATORS/ PERCEIVED/ SECONDARY SCHOOL

CHUKIAT THEAWPATTHA : CONFLICTS-SOLVING BEHAVIORS OF ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN. ASSO.PROF.EKACHAK KEESOOKPUN, 128 PP. ISBN 974-583-734-2

The purpose of this research was to study the conflicts-solving behaviors of Administrators as perceived by Educational Administrators and Teachers in Secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General education, Educational Region Eleven, 597 samples from 48 schools consisted of school administrators, deputy and teachers. The 504 questionnaires or 84.42 percent completed and returned.

Research findings were as follows:

1. The ranking of conflicts-solving behaviors of Administrators as perceived by Administrators and Teachers consequently were Smoothing, Confronting, Compromising, Avoiding and Forcing.

2. Withdrawing, Forcing and Smoothing were conflicts-solving behaviors of Administrators as perceived by Administrators and Teachers were different at significance level .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความเมตตา อนุเคราะห์จากบุคคล หน่วยงาน และสถาบันหลายแห่งที่ได้เอื้อเฟื้อทั้งในรูปแบบของคำแนะนำ-ปรึกษา เอกสาร ข้อมูล หรือทรัพย์สินเงินทองและกำลังใจ ในยามที่เหน็ดเหนื่อย ท้อแท้ ก็ได้รับการปลุกปลอบให้ก่อเกิดพลังกายพลังใจ ให้ลุกมาต่อสู้ โดยเฉพาะจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบคุณ พ่อ แม่ และคุณเข่าวลีักษณ์ พิเชษฐโรจน ผู้ที่เป็นแรงผลักดันอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมทั้งทรัพย์สินที่เป็นตัวเงิน และทรัพย์สินที่เป็นน้ำใจ

ขอบคุณแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้นมา เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

และขอบคุณผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

สักวันหนึ่งผู้วิจัยคงได้ตอบแทนคุณท่าน

นายชูเกียรติ แฉวบัคฉา
ศูนย์วิทยุโทรศัทพ์การ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
	สมมติฐานการวิจัย.....	5
	ขอบเขตการวิจัย.....	5
	คานิยามศัพท์ในการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
	ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	10
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	ความหมายความขัดแย้ง.....	11
	แนวคิด/ทัศนะเกี่ยวกับความขัดแย้ง.....	14
	สาเหตุความขัดแย้ง.....	18
	กระบวนการความขัดแย้ง.....	21
	แบบความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจริงเรียน.....	30

5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	91
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	91
	สมมติฐานการวิจัย.....	91
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	91
	สรุปผลการวิจัย.....	92
	การอภิปรายผลการวิจัย.....	95
	ข้อเสนอแนะ.....	100
	รายการอ้างอิง.....	102
	ภาคผนวก.....	106
	ประวัติผู้เขียน.....	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงสถิติจำนวนห้องเรียน นักเรียน โรงเรียน และจำนวนครู สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2536 จำแนกตามเขตการศึกษา.....	4
ตารางที่ 2	แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดความขัดแย้งสมัยเก่ากับสมัยใหม่.....	15
ตารางที่ 3	แสดงระดับความขัดแย้งกับพฤติกรรมและประสิทธิภาพที่เกิดขึ้น ในองค์การ.....	17
ตารางที่ 4	แสดงสาเหตุของการเกิดความขัดแย้ง.....	19
ตารางที่ 5	แสดงกระบวนการของความขัดแย้งตามแนวคิดของ Filly (1975).	23
ตารางที่ 6	แสดงกระบวนการของความขัดแย้งตามแนวคิดของ Robbins (1983)	27
ตารางที่ 7	แสดงแบบต่าง ๆ ของความขัดแย้งในโรงเรียน.....	31
ตารางที่ 8	แสดงสมมติฐาน 3 ประการของมุมมองต่อความขัดแย้ง.....	37
ตารางที่ 9	แสดงแบบพฤติกรรมของบุคคลเมื่อเผชิญกับความขัดแย้งตามแนวคิด ของ K Thomas (1976).....	39
ตารางที่ 10	แสดงความสัมพันธ์และพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของความขัดแย้ง...	42
ตารางที่ 11	แสดงกลยุทธ์แก้แบบเพื่อการจัดการความขัดแย้ง.....	43
ตารางที่ 12	แสดงการเปรียบเทียบแบบพฤติกรรมการแก้ความขัดแย้งของผู้บริหาร ชาวตุรกี จอร์แดน กับผู้บริหารชาวอเมริกัน.....	52
ตารางที่ 13	แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร ในการวิจัย.....	54
ตารางที่ 14	แสดงผลการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59

ตารางที่ 15	แสดงจำนวนค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียน.....	67
ตารางที่ 16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหารตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการถอนตัว.....	69
ตารางที่ 17	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับคะแนนพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการถอนตัว.....	70
ตารางที่ 18	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของ ผู้บริหารตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการใช้อำนาจ.....	71
ตารางที่ 19	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับคะแนนพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการใช้อำนาจ.....	74
ตารางที่ 20	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการใช้อำนาจ.....	75

ตารางที่ 21	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการแก้ไขความ ขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียน เรียมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้าน พฤติกรรมการสัมพันธภาพ.....	76
ตารางที่ 22	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับคะแนนพฤติกรร มการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและ ครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการ ศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการสัมพันธภาพ.....	79
ตารางที่ 23	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของ ผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยม ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการ สัมพันธภาพ.....	80
ตารางที่ 24	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการแก้ไขความ ขัดแย้งของผู้บริหารตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการ ระเียบระนอม.....	81
ตารางที่ 25	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับคะแนนพฤติกรร มการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและ ครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการ ศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการระเียบระนอม.....	84

- ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการแก้ไขความ
ขัดแย้งของผู้บริหารตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการ
เผชิญหน้า..... 85
- ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับคะแนนพฤติกรรม
การแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและ
ครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการ
ศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการเผชิญหน้า..... 88
- ตารางที่ 28 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของ
ผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยม
ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ด้านพฤติกรรมการ
เผชิญหน้า..... 89
- ตารางที่ 29 แสดงค่าเฉลี่ยและการจัดอันดับ พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของ
ผู้บริหารตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 90